RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE IXe KAMER

A R R E S T

nr. 232.580 van 15 oktober 2015
in de zaak A. 217.212/IX-8732

In zake: Joran HOLEMANS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jan Bergé
kantoor houdend te 3000 Leuven
Naamsestraat 165
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de VZW DAMIAANINSTITUUT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Gitte Laenen
kantoor houdend te 2800 Mechelen
Antwerpsesteenweg 16-18
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 5 oktober 2015, strekt tot de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de beslissing van de beroepscommissie van het Damiaaninstituut te Aarschot van 10 september 2015 om aan Joran Holemans een oriënteringsattest B uit te reiken.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een nota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 15 oktober 2015, om 10.30 uur.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jan Bergé, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Heleen Van Asch, die *loco* advocaat Gitte Laenen verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Diane Mareen heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is tijdens het schooljaar 2014-2015 leerling in het eerste jaar van de tweede graad elektrotechnieken (TSO) aan het Damiaaninstituut te Aarschot.

De over verzoeker delibererende klassenraad beslist op het einde van het schooljaar om verzoeker een oriënteringsattest C toe te kennen. De toelichting die daarbij op het individueel syntheseblad wordt vermeld, luidt:

> "Onvoldoendes voor de volgende vakken:
> Godsdienst 37%
> Frans 49%
> Electriciteit 47%
> Leerplan doelstellingen zijn niet behaald. Onvoldoende inzet."

3.2. Na overleg tussen de ouders van verzoeker en de voorzitter van de klassenraad deelt deze laatste op 26 juni 2015 mee dat hij geen reden ziet om de klassenraad opnieuw samen te roepen. In die brief deelt hij de nadere beroepsmogelijkheden mee, namelijk dat binnen drie dagen een ondertekend en gedateerd

beroep wordt ingesteld bij de voorzitter van het schoolbestuur, dat vervolgens een beroepscommissie zal samenstellen om dit beroep te behandelen.

3.3. Op 29 juni 2015 vraagt de raadsman van verzoeker bij aangetekend schrijven om een overleg met de voorzitter van de delibererende klassenraad.

Op verzoek van de ouders van verzoeker vindt dit overleg plaats op 6 juli 2015. Hierop beslist de voorzitter van de klassenraad dat de aangebrachte elementen ditmaal wel een nieuwe samenkomst van de klassenraad verantwoorden.

3.4. Op 31 augustus 2015 beslist de delibererende klassenraad om het C-attest te bevestigen.

Tegen die beslissing tekent verzoeker op 2 september 2015 beroep aan. Hij argumenteert:

> "- De argumentatie van de klassenraad is zeer beperkt, nl.: 'Leerplandoelstellingen zijn niet behaald. Onvoldoende inzet.'.
> o De leerplandoelen die Joran niet gehaald heeft (Frans 49%, Elektriciteit theorie 47% en Godsdienst 37%) zijn niet relevant voor de beroepsrichting die Joran wil volgen, nl. 4de jaar BSO-Basismechanica. In deze richting is er geen Frans en zit elektriciteit bij de praktijkvakken. Hierbij opmerkend dat Joran voor praktijk Elektriciteit wel geslaagd was (58%).
> o Onvoldoende inzet: Dit is een onwaarheid. Onze zoon is gediagnosticeerd met ADD door een neuropsychiater. Attest hiervan ingeleverd aan het begin van het schooljaar. ADD is een aandachtstekortstoornis, d.w.z. de regelfunctie om info te verwerken in de hersenen werkt niet zo goed. Mensen met dit probleem zijn makkelijk afgeleid en kunnen zich moeilijk concentreren. Dit kan een valse indruk geven als zijnde onwil of niet geinteresseerdheid, maar is gewoon pure onmacht. Wij hebben ook vastgesteld dat Joran zich thuis wel ingezet heeft voor zijn studies, maar waren ons wel bewust van zijn hoog stressgehalte tijdens de toetsen.
> - Wij kunnen het oriënteringsattest C tevens moeilijk aanvaarden daar wij gedurende het schooljaar de boodschap kregen dat Joran op positieve wijze evolueerde in zijn studie. Wanneer wij begin februari navroegen of het aangewezen was dat Joran naar een beroepsrichting zou (moeten) overstappen werd deze vraag, na consultatie van de leerling, de ouders en de klassenraad, door dhr. [S.] als 'niet noodzakelijk' beantwoord.

> - Joran heeft reeds twee jaren zittenblijven achter de rug (sportwetenschappen en sociaal technische). Met een oriënteringsattest C zou dit een derde jaar achterstand betekenen. Joran zou dan als 17-jarige tussen drie jaren jongere klasgenoten moeten zitten. Wij zijn van mening dat de studieduur niet onnodig moet verlengd worden. Het is bovendien zeer demotiverend en in het geval van Joran zelfs psychisch zeer belastend. We kunnen zelfs stellen dat de zin in school, die Joran echt wel had, totaal zal verdwenen zijn indien hij in deze situatie blijft.
> Als wij de mogelijkheden van Joran bekijken en de positieve evolutie van zijn resultaten naar het einde toe, menen wij dat de wens tot het bekomen van een oriënteringsattest B helemaal niet onredelijk is."

3.5. Op 10 september 2015 hoort de beroepscommissie verzoeker en zijn ouders. Vervolgens beslist zij een oriënteringsattest B uit te reiken, met clausulering voor Latijn ASO, economie ASO, wetenschappen ASO, industriële wetenschappen TSO, biotechnische wetenschappen TSO, bouw- en houtkunde TSO, elektriciteit-elektronica TSO, elektromechanica TSO, handel TSO, mechanische technieken TSO, elektrotechnieken TSO, basismechanica BSO, hout BSO.

De commissie motiveert haar beslissing aldus:

> "Uit het dossier en onder andere uit de rapporten blijkt dat de studieresultaten van Joran ondermaats waren en niet gunstig evolueerden ondanks alle aanmaningen en bijsturingen. Hij bleef een gebrek aan inzet vertonen. De commissie is dan ook van oordeel dat Joran best het jaar zou overdoen aangezien hij daarvoor de capaciteiten heeft. Indien hij binnen dezelfde interessesfeer verder school wil lopen, geeft de commissie hem de mogelijkheid om dat op een BSO-niveau te doen. Vandaar de clausules. Een overstap naar het vierde jaar basismechanica of hout ziet de commissie niet als gewenst wegens het ontbreken van voldoende basiskennis, namelijk de basiskennis die in het derde jaar van die afdelingen bijgebracht wordt."

IV. Nadere omschrijving van het voorwerp van de vordering

4. In het inleidend verzoekschrift zet verzoeker uiteen dat hij bij gelegenheid van de beroepsprocedure in de school heeft aangedrongen op een B-attest dat hem in staat stelt de richting te kiezen, die aansluit bij zijn interessegebied en bij de huidige richting:

> "Door de alternatieven voor de studiekeuze in uitvoering van het B-attest aldus te beperken tot het overzitten van het derde jaar elektrotechnieken TSO en het overgaan naar het vierde jaar elektrotechnieken BSO, dwingt de bestreden beslissing de leerling om in een studierichting te blijven die niet binnen zijn interessegebied ligt, terwijl er andere alternatieven zijn. Een overgang naar BSO voor dezelfde studierichting elektrotechnieken is niet toekomstgericht. Het nieuwe verlies van een schooljaar is des te meer te vermijden omdat Joran daardoor voor het derde opeenvolgende schooljaar een eerste jaar van de tweede graad volgt. De ouders wezen hierop in hun administratief beroepsschrift van 02 september 2015."

5. Gelet op deze uiteenzetting en de toelichting bij het enige middel lijkt het voorwerp van de vordering bepaald te zijn tot de beslissing in de mate waarin ze verzoeker clausuleert voor de richtingen 'basismechanica' (BSO) en 'hout' (BSO). Verzoeker wenst immers niet een TSO- of ASO-richting te kunnen volgen en verzet zich bijgevolg *prima facie* niet tegen die clausuleringen.

V. Ontvankelijkheid van de vordering

Exceptie

6. De verwerende partij werpt de *exceptio obscuri libelli* op. Zij argumenteert dat het voor haar "volstrekt onduidelijk" is, "op welke wijze de bestreden beslissing de door de verzoekende partij aangehaalde beginselen zouden geschonden hebben, nu door verzoeker verschillende beweringen worden geponeerd en verweerster bepaalde zaken worden verweten zonder dat hierbij telkens duidelijk wordt gespecificeerd welk beginsel hierdoor volgens hem zou worden geschonden". Bijgevolg is het middel volstrekt onduidelijk en kan zij zich hiertegen niet naar behoren verdedigen, zodat de vordering onontvankelijk is.

Beoordeling

7. Verzoeker voert de schending aan van de formele- en de materiëlemotiveringsplicht, het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel. Hij neemt vervolgens de karige motieven van de bestreden beslissing uitvoerig op de korrel en laakt het gebrek aan andere motieven, inzonderheid het ontbreken van

antwoord op zijn bezwaarschrift, om ten slotte aan te voeren dat de motivering intern tegenstrijdig zou zijn.

Alvast voor de Raad van State treft dit middel in de huidige stand van de procedure geenszins het verwijt onduidelijk te zijn.

8. De exceptie mist alle ernst.

VI. Herinnering aan de schorsingsvoorwaarden

9. Krachtens artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid slechts worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat minstens één ernstig middel wordt aangevoerd dat de nietigverklaring van de akte of het reglement *prima facie* kan verantwoorden en dat een uiterst dringende noodzakelijkheid voorhanden is die onverenigbaar is met de behandelingstermijn van de gewone vordering tot schorsing.

VII. Uiterst dringende noodzakelijkheid

Standpunt van de partijen

10. Verzoeker wijst erop dat hij een schooljaar dreigt te verliezen, minstens niet zijn studiekeuze kan volgen.

Hij merkt voorts op, vooruitlopend op het verweer, “dat de bestreden beslissing [hem] op het verkeerde been heeft gezet door wat de beroepsmogelijkheden betreft alleen te wijzen op de termijn van 60 dagen voor het indienen van een beroep”:

> “Het is niet meer dan evident dat de beroepsmogelijkheid zou wijzen op de procedure UDN indien een schooljaar dreigt verloren te gaan. Daarvoor is de beroepstermijn manifest korter dan 60 dagen. Het beraad van de ouders over een beslissing die zij slechts meegedeeld kregen bij de aanvang van de

derde week van het schooljaar, heeft een gebruikelijke tijd genomen voor divers overleg, en voor het nemen van de beslissing tot procederen.
De afwezigheid van de vermelding van een korte termijn in de bestreden beslissing staat gelijk met de afwezigheid van een termijn, en derhalve de vaststelling dat de termijn nog niet is beginnen lopen.
Hoe dan ook wordt het verzoekschrift neergelegd binnen de termijn die getuigt van tegelijk de voorzichtigheid en de dilligentie van de verzoekende partij."

11. De verwerende partij antwoordt in de nota met opmerkingen dat verzoeker en zijn ouders reeds per aangetekend schrijven van 10 september 2015, verstuurd op 11 september 2015, in kennis werden gesteld van de beslissing van de beroepscommissie. Tevens werd verzoeker het resultaat onmiddellijk na het samenkomen van de beroepscommissie op 10 september 2015 reeds telefonisch meegedeeld. Niettemin heeft verzoeker – hoewel het schooljaar reeds aangevangen is op 1 september 2015 – nog bijna een maand gewacht om een verzoekschrift in te dienen. In het inleidend verzoekschrift worden geen feiten of omstandigheden vermeld die kunnen verantwoorden dat in verzoekers geval de diligentie niet zou moeten worden afgemeten vanaf de kennisname van de bestreden beslissing.

Overigens, zo betoogt de verwerende partij, is de bestreden beslissing geen beslissing die plots of onverwachts werd genomen, doch het resultaat van een beroepsprocedure die verzoeker heeft ingesteld bij de beroepscommissie, en waaraan reeds twee klassenraden zijn voorafgegaan. Bijgevolg kan niet anders dan besloten worden dat verzoeker niet met de vereiste spoed is opgetreden en dat de uitermate hoge graad van urgentie die door hem aan de zaak wordt toegeschreven niet te verzoenen valt met het manifeste gebrek aan diligentie in zijnen hoofde.

Bespreking

12. Er zij aan herinnerd dat de toepassing van de schorsingsprocedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid een ernstige verstoring teweegbrengt in het normale verloop van de rechtspleging voor de Raad van State, dat ze de mogelijkheden tot onderzoek van de zaak tot een strikt minimum beperkt en de uit-

oefening van de rechten van de verdediging van de verwerende partij aanzienlijk in het gedrang brengt.

De aanwending van die procedure moet dan ook zeer uitzonderlijk blijven in die zin dat ze slechts mag worden aangewend in die enkele gevallen dat het uiterst dringende karakter van de zaak door de verzoekende partij op duidelijke en onomstootbare wijze wordt aangetoond.

Luidens artikel 16, § 1, eerste lid, 7°, van het koninklijk besluit van 5 december 1991 'tot bepaling van de rechtspleging in kort geding voor de Raad van State', bevat het verzoekschrift waarin de uiterst dringende noodzakelijkheid wordt aangevoerd daartoe "een uiteenzetting van de feiten die de uiterst dringende noodzakelijkheid rechtvaardigen". Dit impliceert dat de verzoekende partij in haar inleidend verzoekschrift aan de hand van precieze en concrete feitelijke gegevens aantoont dat de schorsing van de tenuitvoerlegging volgens de gewone procedure onherroepelijk te laat zal komen én dat zij als eisende partij al het nodige heeft gedaan om de schade te voorkomen en om de zaak zo spoedig mogelijk aanhangig te maken bij de Raad van State.

Het bestaan van de uiterst dringende noodzakelijkheid tot schorsing wordt aldus mede afgemeten naar de haast die een verzoekende partij zelf betoont bij het instellen van haar vordering. De noodzaak om na de kennisname van de griefhoudende beslissing met passende voortvarendheid de vordering bij de Raad van State in te leiden is immers inherent aan het zeer uitzonderlijke en het zeer ongewone karakter van de uiterst dringende procedure. Diligent optreden is vervat in de voorwaarde van de uiterst dringende noodzakelijkheid.

13. Van verzoeker – die zijn belangen door de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing immers dermate nadelig aangetast weet dat hij de afwikkeling van de procedure ten gronde en zelfs de gewone schorsing niet kan afwachten – wordt gevergd dat hij al het nodige heeft gedaan om de schade te

voorkomen en om de zaak zo spoedig mogelijk aanhangig te maken bij de Raad van State.

14. Zodra verzoeker kennis kreeg van de beslissing van de beroepscommissie tot toekenning van het B-attest wist hij onmiddellijk dat hij niet langer de door hem geambieerde studieloopbaan kon voortzetten.

15. De bestreden beslissing dateert van 10 september 2015. Uit de gegevens van e-tracker (bPost) blijkt dat de aangetekende zending waarmee deze beslissing aan verzoeker is aangezegd, geleverd is op maandag 14 september 2015. In het inleidend verzoekschrift verklaart verzoeker er kennis van te hebben sedert "maandag 15 september 2015" – bedoeld is allicht maandag 14 september 2015, wat spoort met de gegevens van e-tracker.

Die beslissing is niet zomaar een beslissing die plots of onverwachts over hem is genomen. Ze is het resultaat van een beroepsprocedure die verzoeker zelf heeft ingesteld tegen een eerdere klassenraadbeslissing en waarvan hij in de ene of andere zin het antwoord mocht verwachten.

De voorliggende vordering is niettemin pas op 5 oktober 2015 ingesteld, dat is na verloop van volle drie weken. Dit is, voor een procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid, schromelijk laat.

16. De verantwoording die verzoeker in het inleidend verzoekschrift voor zijn dralen poogt te geven, kan hem hiervoor niet verontschuldigen.

Ten eerste rust op de verwerende partij inderdaad de verplichting om bij de mededeling van de beslissing ook de beroepsmogelijkheden mee te delen. Het volstaat, om aan die verplichting te voldoen, de rechtzoekende te wijzen op (het adres van) de Raad van State als bevoegde instantie, op de noodzaak om het beroep aangetekend te versturen en op de verjaringstermijn voor het beroep. Er bestaat in hoofde van de verwerende partij alleszins geen verplichting om ver-

zoeker daarenboven wegwijs te maken in de gewone schorsingsprocedure, de procedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid, de mogelijkheid van voorlopige maatregelen en de dwangsom, de noodzaak om middelen aan te voeren, de definitie van een ontvankelijk middel enzovoorts.

Daargelaten ten slotte welk – niet nader toegelicht – "divers overleg" de ouders van verzoeker hebben moeten plegen, dan nog blijft de vaststelling dat het verloop van drie weken nu net niét de "gebruikelijke tijd" is die een verzoekende partij zich mag toemeten "voor het nemen van de beslissing tot procederen".

Een aanvaardbare uitleg voor het drie weken wachten vooraleer zijn vordering in te dienen, heeft verzoeker dan ook niet.

17. Op de terechtzitting verklaart de raadsman te beseffen dat de vordering *in extremis* is ingeleid maar dat hijzelf pas laat is geconsulteerd en vervolgens met spoed heeft gehandeld. Volgens hem zijn de bijzonderheden van het attest ook van aard om te verantwoorden dat de ouders van verzoeker er even tijd voor moesten nemen om hun opties te bespreken en heeft ook het verloop van de eerste weken van het schooljaar meer duidelijkheid gegeven over het feit dat de studiemogelijkheden niet passend zijn voor verzoeker.

Dit kan de Raad echter niet overtuigen. Er kan door de Raad bovendien alleen rekening worden gehouden met hetgeen daarover in het verzoekschrift wordt uiteengezet en gestaafd. De Raad mag geen acht slaan op hetgeen ter terechtzitting nog door de verzoekende partij wordt bijgebracht. De verwerende partij kan daarop immers niet meer antwoorden in haar nota met opmerkingen en de auditeur kan daarover niet op een deugdelijke wijze advies verlenen in een procedure die op grond van artikel 22 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State essentieel schriftelijk is.

18. Indien verzoeker een uitermate hoge graad van urgentie aan deze zaak toeschrijft, had hij zonder talmen, en al zeker niet pas na drie weken, zijn vordering moeten indienen. Deze handelwijze staat haaks op de aard zelf van een schorsingsprocedure bij uiterst dringende noodzakelijkheid en houdt de negatie in van de uiterst dringende noodzakelijkheid. Er is bijgevolg niet voldaan aan één van de grondvoorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 4, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die cumulatief vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid worden toegewezen. Die vaststelling volstaat om de vordering af te wijzen.

VIII. Ernst van het enige middel

Standpunt van de partijen

19. Een enig middel is geput, onder meer, uit de schending van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de formele motivering van de bestuurshandelingen’.

Verzoeker merkt op dat de “lapidaire” vaststelling dat hij een gebrek aan inzet bleef vertonen een essentieel motief uitmaakt van de bestreden beslissing maar niet wordt uitgelegd en dat de mededelingen van zijn ouders in andere zin, tijdens de hoorzitting van de beroepscommissie en in hun bezwaarschrift, niet worden beantwoord, laat staan weerlegd.

De studieresultaten kunnen volgens verzoeker op zichzelf de beslissing niet dragen. Het zwakste punt, een eindtotaal van 37% voor godsdienst, wordt behaald op een kennisvak waarvan hij de inhoud en structuur klaarblijkelijk zeer moeilijk kan verwerken, in tegenstelling tot bijvoorbeeld vergelijkbare vakken aardrijkskunde en geschiedenis, waarvan de eindtotalen van 61% en 56% aantonen dat hij tot een normale verwerking van een kennisvak op TSO-niveau in staat is. Het punt voor Frans geeft een marginaal tekort van 1%. De eindtotalen voor Engels (67%) en Nederlands (55%) wijzen op een normale begrips- en ver-

werkingscapaciteit. Het specifieke taalgevoel lijkt een doorslaggevend element, maar dit wordt niet geduid. Het eindresultaat voor elektriciteit geeft een tekort van slechts 3% aan. Het globale beeld is dat de studieresultaten op zichzelf de clausulering van het B-attest voor de studierichtingen basismechanica BSO en hout BSO niet kunnen dragen. Het bestreden besluit kan in dat opzicht niet worden begrepen, en is niet naar redelijkheid verantwoord, de clausulering is disproportioneel.

De commissie “legt ook niet uit waarom de basiskennis voor de studierichtingen basismechanica en hout BSO niet zou kunnen worden verworven, gelet op de klaarblijkelijke capaciteiten waarover [verzoeker] beschikt, en de eigen aard van de BSO studierichting, d.i. een zeer praktijkgerichte opleiding met vooral permanente evaluatie”.

20. De verwerende partij antwoordt, wat de aangevoerde schending betreft van de formelemotiveringsplicht, dat de motivering van de beroepscommissie afdoende is. Er is, aldus de verwerende partij, geantwoord:

> “op:
> - De opmerking van de ouders dat de leerplandoelen die Joran niet gehaald heeft niet relevant zouden zijn voor de beroepsrichting die Joran wil volgen, nl. Basismechanica: ‘Een overstap naar het vierde jaar basismechanica of hout ziet de commissie niet als gewenst wegens het ontbreken van voldoende basiskennis, namelijk de basiskennis die in het derde jaar van die afdelingen bijgebracht wordt.’
> - De opmerking van de ouders dat hun zoon zich wel voldoende zou inzetten maar gediagnosticeerd is met ADD: ‘Uit het dossier en onder andere uit de rapporten blijkt dat de studieresultaten van Joran ondermaats waren en niet gunstig evolueerden ondanks alle aanmaningen en bijsturingen. Hij bleef een gebrek aan inzet vertonen.’
> - De opmerking dat Joran op positieve wijze geëvolueerd zou zijn in zijn studie en dhr. [S.] een klassenwissel als ‘niet noodzakelijk’ beantwoordde: ‘Uit het dossier en onder andere uit de rapporten blijkt dat de studieresultaten van Joran ondermaats waren en niet gunstig evolueerden ondanks alle aanmaningen en bijsturingen. Hij bleef een gebrek aan inzet vertonen. De commissie is dan ook van oordeel dat Joran best het jaar zou overdoen aangezien hij daarvoor de capaciteiten heeft.’ Hieruit blijkt aldus eens te meer dat de klassenraad van mening was dat het verzoeker, met de nodige inzet, wel gelukt zou zijn om te slagen.

> - De opmerking van de ouders dat Joran al twee jaren zittenblijven achter de rug heeft en hij met een C-attest als 17-jarige tussen drie jaar jongere klasgenoten zou moeten zitten: 'De commissie is dan ook van oordeel dat Joran best het jaar zou overdoen aangezien hij daarvoor de capaciteiten heeft. Indien hij binnen dezelfde interessesfeer verder school wil lopen, geeft de commissie hem de mogelijkheid om dat op een BSO-niveau te doen. Vandaar de clausules.' Om aan deze bezorgdheid van de ouders tegemoet te komen wordt verzoeker aldus de mogelijkheid geboden om over te schakelen naar het BSO, weliswaar met clausulering."

Voorts, zo merkt de verwerende partij op, moet de beroepscommissie niet op alle grieven antwoorden om te voldoen aan de formelemotiveringsplicht.

In tegenstelling tot wat verzoeker aanvoert, is ook de clausulering afdoende en voldoende duidelijk. De bestreden beslissing luidt dienaangaande immers als volgt:

> "Een overstap naar het vierde jaar basismechanica of hout ziet de commissie niet als gewenst wegens het ontbreken van voldoende basiskennis, namelijk de basiskennis die in het derde jaar van die afdelingen bijgebracht wordt."

Geheel naast de kwestie stelt verzoeker dan ook in zijn verzoekschrift dat "de studieresultaten op zichzelf de clausulering van het B-attest voor de studierichtingen basismechanica BSO en hout BSO niet kunnen dragen". Naast het feit dat de studieresultaten van verzoeker ondermaats waren, heeft hij niet voldoende basiskennis om ineens naar het vierde jaar basismechanica of hout te gaan.

De verwerende partij overloopt dan de agenda en de rapporten van verzoeker, met daarin de opmerkingen die tijdens het jaar zijn gemaakt met betrekking tot zijn onvoldoende inzet.

Verzoeker kan vervolgens niet worden gevolgd waar hij stelt dat "het alternatief, d.i. de overgang naar het tweede jaar tweede graad elektrotechnieken op BSO-niveau strijdt met het oordeel dat Joran best het jaar overdoet".

Vooreerst zijn er uiteraard meerdere alternatieven mogelijk voor verzoeker; enkel de BSO-richtingen basismechanica en hout werden immers geclausuleerd. Bovendien blijkt uit het dossier telkens opnieuw dat het, volgens de betrokken leerkrachten, de klassenraad en de beroepscommissie, in hoofde van verzoeker om een gebrek aan inzet gaat, eerder dan een gebrek aan capaciteiten. Aangezien verzoeker hiervoor de capaciteiten heeft, zou verzoeker volgens de beroepscommissie best het jaar overdoen, doch omdat verzoeker en zijn ouders opwerpen dat het overdoen van het jaar betekent dat hij voor de derde keer hetzelfde leerjaar moet overdoen en hij dus bij veel jongere medeleerlingen in de klas zou komen te zitten, geeft de beroepscommissie verzoeker de mogelijkheid om zijn schoolcarrière verder te zetten in het BSO, weliswaar met uitsluiting van de studierichtingen basismechanica en hout omdat hij hiervoor niet over de vereiste voorkennis beschikt.

Evenmin kan de verwerende partij worden verweten dat “de bestreden beslissing niet uitlegt waarom de basiskennis voor de studierichtingen basismechanica en hout BSO niet zou kunnen worden verworven”. De overgang van een derde jaar TSO naar het vierde jaar basismechanica of hout BSO impliceert immers vanzelfsprekend dat men het derde jaar basismechanica of hout BSO overslaat. De verwerende partij heeft dan ook duidelijk uiteengezet in de bestreden beslissing:

> “Een overstap naar het vierde jaar basismechanica of hout ziet de commissie niet als gewenst wegens het ontbreken van voldoende basiskennis, namelijk de basiskennis die in het derde jaar van die afdelingen bijgebracht wordt.”

De vermeende schending van de formelemotiveringsplicht wordt dan ook geenszins aangetoond door verzoeker.

Beoordeling

21. De verwerende partij put zich in de nota met opmerkingen uit in uitleg, toelichting en verantwoording van de bestreden beslissing. Dit alles had

verzoeker wellicht beter in die beslissing zelf kunnen lezen. Met argumenten *a posteriori* mag de Raad immers geen rekening houden.

22. Gelet op wat is overwogen met betrekking tot de eerste schorsingsvoorwaarde, wenst de Raad in de huidige stand van de procedure slechts het volgende op te merken.

Waar het verzoeker wezenlijk om gaat, is een minder strikte clausulering die voor hem alle opties open laat voor het BSO. Hij heeft hierom ook uitdrukkelijk gevraagd. Zoals de beroepscommissie had kunnen vaststellen, werd reeds halverwege het schooljaar door verzoeker de vraag gesteld tot overgang naar BSO hout, wat in zijn interessesfeer lag en ligt en wat bovendien, gelet op zijn geattesteerde ADD, hem de mogelijkheid verschafte tot een meer courante evaluatie, meer praktijkgericht en dus met een grotere mogelijkheid tot slagen.

Deze desiderata is verzoeker blijven herhalen doorheen de gehele beroepsprocedure, stellende dat de vakken waarop hij een tekort behaalde, vakken zijn die in het BSO niet op dezelfde manier aan bod komen gelet op de praktijktoetsing aldaar en de grotere afwezigheid van het verwerken van leerstofgehelen gedurende de examenperiode. Niet alleen ging zijn herhaalde en gedurende een langere termijn betoonde interesse daarnaar uit, ook zag hij een grotere mogelijkheid tot slagen in het kader van de ADD.

Zo inderdaad een beroepscommissie niet op alle grieven moet antwoorden, dan lijkt toch minstens deze uitdrukkelijke en gemotiveerde vraag niet onbeantwoord te mogen blijven. De aard van een B-attest doet vooralsnog aannemen dat de motivering van een dergelijk attest de redenen moet kenbaar maken waarom de leerling die het leerjaar met vrucht heeft beëindigd en die bekwaam wordt geacht zijn studies verder te zetten in een volgend leerjaar, in de ogen van de beroepscommissie toch de toegang tot welbepaalde richtingen moet worden ontzegd. Het toekennen van het B-attest binnen het raam van de administratieve beroepsprocedure verplicht met andere woorden de beroepscommissie

ertoe om in de veruitwendigde motieven de clausulering in het B-attest zorgvuldig te verantwoorden.

23. Welke achtergrond en toelichting en interpretatie de verwerende partij thans ook moge geven in haar nota aan de bestreden beslissing, op het eerste gezicht ziet zij met de Raad ook wel in dat het enige antwoord dat verzoeker van de beroepscommissie zelf kreeg op zijn specifieke vraag naar de clausulering te lezen is in de éne volgende zin:

> "Een overstap naar het vierde jaar basismechanica of hout ziet de commissie niet als gewenst wegens het ontbreken van voldoende basiskennis, namelijk de basiskennis die in het derde jaar van die afdelingen bijgebracht wordt."

24. Dit motief is lapidair en benadert een stijlformule. De commissie onderneemt hoegenaamd geen ernstige poging om verzoeker duidelijk te maken welke basiskennis hij fataal tekort komt, noch stelt zij verzoeker en vervolgens de Raad in staat om na te gaan of dit motief in feite juist is. Zij biedt anderzijds geen antwoord op hetgeen verzoeker als argumenten naar voren bracht: zijn volgehouden interesse, het beter aansluiten van de beroepsrichting op zijn eigenheid en het feit dat de tekorten er minder aan bod komen of alleszins het inslaan van deze richting niet (dermate) in de weg kunnen staan. Het gaat er bij een clausulering overigens niet om wat volgens de beroepscommissie "gewenst" is, maar wat aan kennis of kunde aantoonbaar aanwezig of afwezig is bij de leerling.

25. In zoverre is het middel, wat de formelemotiveringsplicht betreft, ernstig.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt de vordering.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid, begroot op een rolrecht van 200 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro, die verschuldigd is aan de verwerende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 15 oktober 2015, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,

bijgestaan door

Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier	**De voorzitter**
Tiny Temmerman	**Geert Van Haegendoren**